

VOLGENDE FASE VOOR REGIONALE HUMAN CAPITAL AGENDA

‘IEDERS TALENT OPTIMAAL BENUTTEN’

De coronacrisis maakt knelpunten op de arbeidsmarkt versneld zichtbaar. Het besef dat extra inspanningen nodig zijn, wordt breed gedragen in de regio Utrecht. Daarbij is een sleutelrol weggelegd voor de Human Capital Agenda. Deze alliantie geeft impulsen aan transitie van werk naar werk, een leven lang ontwikkelen en digitale vaardigheden. "Zo zorgen we ervoor dat de regio economisch en maatschappelijk sterker wordt."

De regio Utrecht heeft een vitale arbeidsmarkt met veel werkgelegenheid. "Toch zijn er punten van zorg," zegt Jan Bogerd. Hij is bestuursvoorzitter van Hogeschool Utrecht en voorzitter van de stuurgroep van de regionale Human Capital Agenda (HCA). "Denk aan de versnelde krimp in sectoren als financiële dienstverlening. De digitalisering gaat daar hard en dat kost arbeidsplaatsen; een aanhoudende trend." Daarnaast zijn er branches met grote tekorten: zorg, onderwijs, ICT en techniek. "Ook die zijn veelal structureel, gezien de grote vraag en de demografische ontwikkeling."

Opgave is om overschotten toe te leiden naar vragende sectoren. "Daarvoor zijn switches nodig die niet vanzelfsprekend

zijn. Ze verlopen vaak noodgedwongen, via werkloosheid of een rol als zzp'er. Het is veel beter om te anticiperen en mensen van werk naar werk te begeleiden."

PIRAMIDE WORDT ZANDLOPER

Naast de mismatch tussen vraag en aanbod kent de regionale arbeidsmarkt volgens Bogerd een aantal kwetsbaarheden. "Zoals het forse aandeel zzp'ers en flexkrachten, bijvoorbeeld in sectoren als horeca en evenementen. Ook is sprake van verregaande baanpolarisering. Er is veel vraag naar hoger en lager opgeleiden terwijl in de tussengroep juist banen verdwijnen. Dat zijn vaak functies die het eenvoudigst te automatiseren zijn. De piramide van vroeger is een zandloper

geworden. Daarom moeten we de waardering voor praktisch werk blijven benadrukken. En mensen uit de middencategorie uitdagen om via scholing door te stromen naar hogere functies."

Derde factor die aandacht behoeft: digitale vaardigheden. "Die schieten in de regio op alle niveaus tekort."

TOEKOMSTGERICHTE BEROEPSBEVOLKING

Bogerd's analyse maakt duidelijk dat extra inspanningen nodig zijn. "Dat besef wordt breed gedragen in de regio," zegt Ramses de Groot. Namens de Economic Board Utrecht is hij domeinmanager van de Human Capital Agenda. Als kwartiermaker is De Groot betrokken bij de volgende fase

van dit samenwerkingsverband tussen overheden, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven. "Al jarenlang adresseert de HCA de noodzaak tot een gezamenlijke aanpak van arbeidsmarktopgaven. Eerder lag de nadruk vooral op het bouwen van een netwerk en het aanjagen van samenwerking bij arbeidsmarktinterventies." Er is veel bereikt; sectoren hebben zich verenigd, nieuwe allianties zijn gevormd. "Nu is het tijd voor een volgende stap. Daartoe hebben de arbeidsmarktregio's Gooi en Vechtstreek, Midden-Utrecht en Amersfoort een ambitieuze agenda vastgesteld. De daarin gemaakte keuzes (zie illustratie) zorgen ervoor dat de regio economisch en maatschappelijk sterker wordt. Door investeringen in een toekomstgerichte beroepsbevolking wordt ieders talent optimaal benut."

STERKE TROEF

Ook andere regio's werken aan de actuele arbeidsmarktproblematiek. "Met de HCA doen we dat in Utrecht bottom-up, gebruikmakend van de kwaliteit van de regionale netwerken. Een sterke troef," stelt Bogerd.

Die netwerken zijn tot nu toe vooral sectoraal georiënteerd. De hoge nood in verschillende branches was aanleiding voor de vorming van Utrechtzorg, Utrecht Leert, de Technologieraad en Tech Community. "In de volgende fase is een sector-overstijgende aanpak nodig waarbij de toekomst van de arbeidsmarkt als geheel centraal staat. Arbeidsmarkttekorten kunnen leiden tot kwaliteitsverlies en een rem zetten op de regionale economische ontwikkeling. Om dat te voorkomen, is verbinding tussen branchegerichte netwerken cruciaal."

GEOGRAFISCHE SCOPE

Het is zaak om de keten te sluiten en de arbeidsmarkt integraal te benade-

ren, benadrukt De Groot. "Niet alleen branche-overstijgend, ook minimaal regiobreed. Maximale impact vereist een grote geografische scope. Daarom is het belangrijk dat Regio Gooi en Vechtstreek aangesloten is bij de HCA. Elk deelgebied heeft andere urgenties. Maar de gehele regio heeft belang bij een gezamenlijke aanpak van digitale vaardigheden en ontwikkel- en transitiepaden. Aansluiting van Hilversum zorgt bijvoorbeeld voor een verbinding met de mediasector; een extra troef bij de overstap van werk naar werk."

PAD EFFENEN

Bij zo'n transitie zijn er tal van belemmeringen. "Denk aan mogelijk salarisverlies en een toenemende onzekerheid. Wellicht moeten mensen zelfs noodgedwongen verhuizen," zegt Bogerd. Daarom zijn *drivers* nodig die een overstap aantrekkelijk maken. "Zoals het belang van werk voor persoonlijk geluk en het leveren van een bijdrage aan de samenleving. Verder moeten we operationele aspecten goed organiseren en bovensectorale belemmeringen – kwalificaties, salarisverschillen – wegnemen via een onderliggende structuur. Op die manier wordt het pad geëffend."

BELANGRIJKE SLEUTEL

Scholing is daarbij een cruciaal aspect. "Het regionale beroepsonderwijs heeft zich verenigd in Beroepsonderwijs Utrecht. Gezamenlijk bouwen zij een platform waar individuele scholingsvragen worden geaccomodeerd." Voor de financiering van scholing lijken de opleiding- en ontwikkelingsfondsen de aangewezen bronnen. "Die zijn tot nu toe sectoraal georganiseerd. Voor een optimale impact moeten deze fondsen bovensectoraal kunnen worden ingezet. Daar ligt een belangrijke sleutel. Ik heb

hoop op verandering ten goede, mede naar aanleiding van uitspraken door de SER-commissie Ondernemerschap tijdens een recent bezoek aan deze regio."

BEDRIJVENKOEPELS

Het bedrijfsleven reageert positief op de speerpunten van de HCA. "Om deze ambities en doelstellingen naar een systeemniveau te brengen, is een belangrijke rol weggelegd voor bedrijvenkoepels als branche- en ondernemersverenigingen," stelt De Groot. "Die onderkennen in toenemende mate dat de actuele ontwikkelingen vragen om brede samenwerking." Vanuit de HCA zijn bijvoorbeeld gesprekken gaande met de BOVAG. "Ook deze brancheorganisatie en haar leden hebben te maken met de intersectorale problematiek. We onderzoeken hoe we elkaar verder kunnen helpen."

WEES GENEREUS

Bedrijven proberen knelpunten in eerste instantie vaak zelf op te lossen. Bogerd adviseert om daarbij ondersteuning te zoeken bij de eerdergenoemde koepels. "Andere aanbeveling: wees generoos in het stimuleren en faciliteren van een leven lang ontwikkelen. Digitale vaardigheden verdienen prioriteit, ook al komt dat niet altijd rechtstreeks ten goede aan de eigen business. Maar als alle bedrijven hierop inzetten, brengen ze samen het digitale peil van de regionale beroepsbevolking op een hoger plan. Daar profiteert uiteindelijk elke onderneming van."

KORT EN LANG

Aspecten van de arbeidsmarkttransitie zijn versneld door de gevolgen van de corona-uitbraak. "Uitdaging is nu om oplossingen die voor de korte termijn zijn ontwikkeld te verbinden met de doelstellingen voor de lange termijn. En deze inspanningen in te passen in een duurzaam model, gericht op sectoren die het beoogde toekomstperspectief van de regio versterken. De Regionale Economische Agenda geeft daarbij richting, net als de brede welvaartontwikkeling."

GROTE STAPPEN

Tweede verbinding waarvoor Bogerd pleit, is die tussen werk & inkomen en economie. "Zowel landelijk als lokaal is het overheidsbeleid op deze gebieden gescheiden. Het eerste aspect is erop gericht mensen aan het werk te houden, bij het tweede gaat het om economische structuurversterking – denk aan de groeifondsen. Door beide elementen te koppelen, kunnen we grote stappen zetten. In de HCA werken overheden, onderwijs en bedrijfsleven samen op het snijvlak van die verbindingen. Dat benadrukt het grote belang van deze alliantie voor de regio."

Ambities Human Capital Agenda

In Utrecht Region vinden soepele en veilige overstappen plaats naar beroepen met tekorten en groei potentie

In Utrecht Region is leven lang ontwikkelen voor iedereen vanzelfsprekend

De beroepsbevolking van Utrecht Region is digitaal vaardig